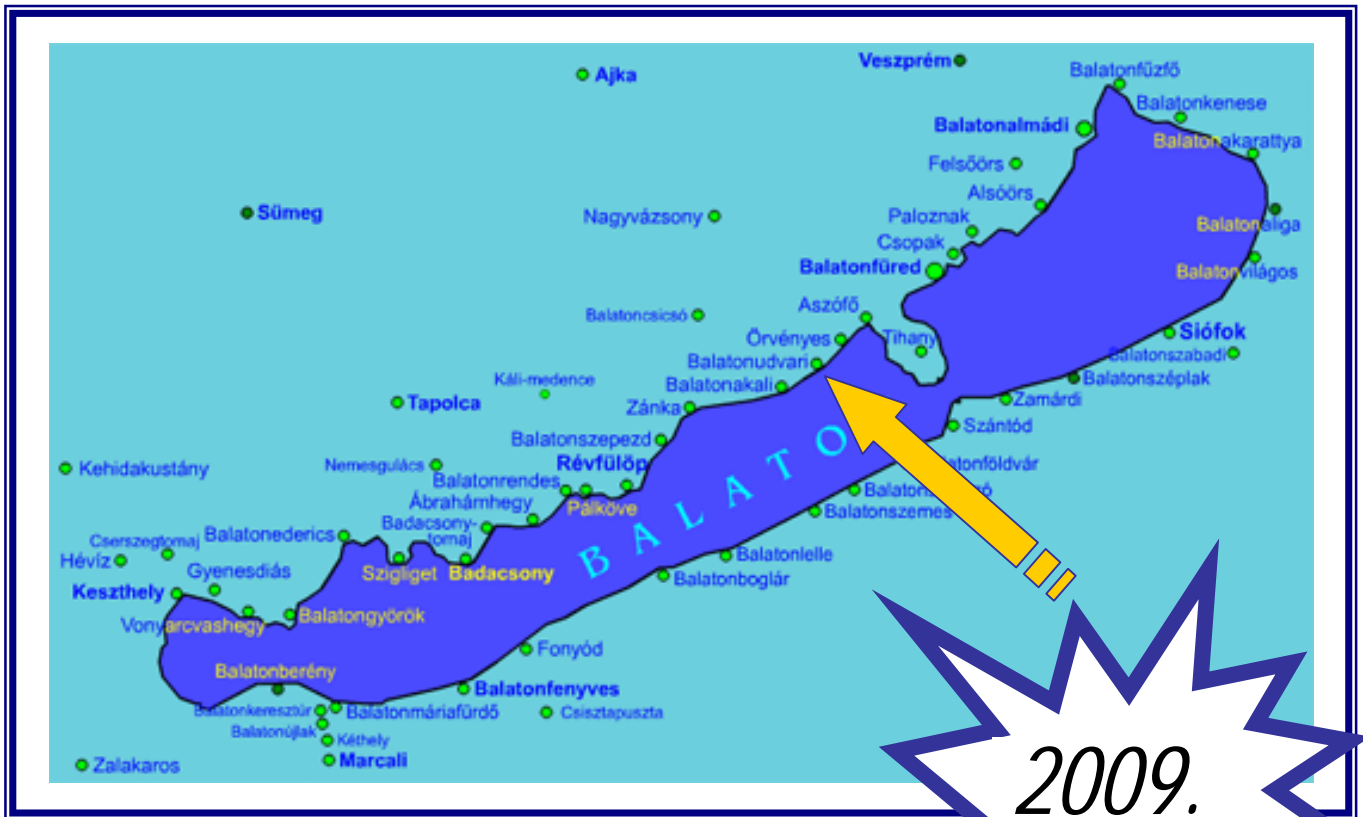

FŐVENYESI SALÁTA

Bakancsban vasparipával

Balatonudvari-Fövenyes

A Balaton északi partján, Balatonfüredtől 10 km-re keletre, a Tihanyi-félsziget szomszédságában fekszik Balatonudvari település.

Nevét valószínűleg a királyi udvarnokokról kapta. A falu neve az 1055-ben készült tihanyi alapítólevélben nem szerepelt, ám egy 1092-ben írt (feltehetőleg hamisított) oklevél tartalmazott Udvarira vonatkozó megjegyzéseket. Az első okleveles említések mint Vduory szerepel. Az itteni birtok a Tihanyi apátságé, majd a leveldi karthauziaké, végül a veszprémi püspökségé egészen a XX. századig.

A községhatár nyugati része és a Balaton szögében üdülőtelep létesült, Szent Antal telep néven, amely 1945 után a Kiliántelep, 1990-ben a Fövenyes nevet kapta.

Nevezetességek

Szív alakú sírkövek

Balatonudvari védetté nyilvánított temetőjében találhatóak a szív alakú, fehér mészkőből faragott sírkövek. A sírköveken 1808-1840 közötti évszámok olvashatók, bár az idő több helyen olvashatatlanná tette a feliratokat. Némelyiken jól látszik, hogy a kőfaragásban és helyesírásban is járatlan helyi kőfaragók munkája lehet. A több mint hatvan sírkő, mint népi műemlék különlegességnek számít, mert hazánkban hozzájuk hasonlót csak egy-két helyen látni (például néhány Balatonfüred temetőjében).

Sokan próbálták már megfejteni, miért faragtak ilyen szív alakú sírköveket ebbe a temetőbe. A pontos válasz nem ismert, de a róluk szóló legenda a helytörténeti galériában megtalálható.

Református templom

Kápolna

Strand

Honnan ered a szív alakú sírkövek szokása?

Bár sokan gondolják, hogy a Balatont úgy ismerik, mint a tenyerüket, még a „berögzőt” Balaton-nyaralónak is akadhatnak újabb és újabb, szép részletek, amelyekre korábban még nem csodálkoztak rá. Ilyen például a tó északi partján, a 71-es fűt mentén elterülő balatonudvari temető. Vajon kinek és hogyan jutott eszébe szív alakú sírköveket faragni?

Balatonudvari védetté nyilvánított temetőjében a szív alakú, fehér mészkőből faragott sírkövek csúcsaikkal mélyednek a földbe. A több mint hatvan sírkő, mint népi műemlék különlegességnek számít, mert hazánkban hozzájuk hasonlót csak egy-két helyen látni (például néhány található a közeli Balatonfüred temetőjében is).

1808-1840 közötti évszámok olvashatók rajta, bár az idő vasfoga már több helyen olvashatatlanra tette a feliratokat. Azok láttán viszont, amelyek jól olvasható, az embernek néhol összeszorul a szíve egyszerű, csupa szeretet feliratukat olvasgatva. Némelyikről pedig az az érzésünk támadt, hogy a kőfaragásban és helyesírásban is járatlan helyi kőfaragók munkája lehet.

Sokan próbálták már megfejteni, miért faragtak ilyen szív alakú sírköveket ebbe a temetőbe. A pontos válasz nem ismert, de a találgatások közül talán a legszebb, ahogy az anekdotáiról, tréfál-

kozó szatíráiról ismert, a dunántúli tájokról, a Balatonról, a Bakonyról nagy kedvvel író Eötvös Károly (1842-1916) meséli a szív alakú sírkövek eredetét:

„Volt Balaton-Udvariban valaha egy szegény ember, valami furcsa ember, találmányos elme, olyan falusi ezermester. Kitalálta, hogy a sírkövet szívalakúra kell faragni. Legyen lába, amelyet elültessenek a sírban nyugvó fejéhez, de ami kimarad a földből, olyan legyen az, mint az ember szíve. Arra jöjjön rá az írás.

A régi szokás hívei ellenkeztek.

De a furcsa ember nem engedett. Nekem van igazam, nem kendeteknek. Hiszen a halott szíve is kővé válik. Előbb porrá, aztán kővé. Honnan lenne az a sok kő a mi határunkon?

Azután, aki élve maradt, annak is kővé válik a szíve. Hát nem felejt el mindenki a maga halottját, akár vén volt, akár fiatal? Hát követik az emberek a holtak tanácsát? Követik jó példáját? Követik ám a rosszat, nem a jót. Hát lehetne az, ha az élő ember szíve is meg nem kövesedné?, Azért csak azt mondom én: legyen az a sírkő, mint az ember szíve. Ez illik a holtakhoz is, az élőkhöz is.

Addig beszélt: elfogadták.”

Royal Balaton Golf & Yacht Club gyakorló pályája és klubháza 2007. július 1. óta várja a golf iránt érdeklődőket. A Balaton első, nemzetközi versenyek lebonyolítására is alkalmas, mediterrán hangulatú, 18 lyukú golfpályája 2008. tavaszán nyitja meg kapuit. A világszerte elismert építész, Hans-Georg Erhardt tervei alapján 67 ha-on mintegy 300 000 m³ föld megmozgatásával. A golfpálya a kikapcsolódás új dimenzióját hozza a Balaton partjára. Négy pályaszakasza erdővel övezett, a táj szépségét díszítvák, nádasok, és szőlők emelik. A pálya határos a Balaton-felvidéki Nemzeti Parkkal, valamint magában foglalja a természetvédelmi területnek minősített örvényesi murványát is, amelyet körbejárhatnak a golf szerelmesei.

Régi házak

A faluban több gyönyörű, régi házat láthatunk, még a jellegzetes közép-dunántúli füstös házakból is maradt fenn. Tipikus az oromzatos homlokzat is a Kerkápoly utca több épületén.

Római katolikus templom (Szent Márton püspök)

Az eredeti templom a XIII. században, román stílusban épült, majd 1840 körül klasszicista stílusban átépítettek. Egyhajós, keletelt templom, szentélye dongaboltozatú.

Udvari Galéria

Az Udvari Galériában rendszeresen a képzőművészeti kiállítások, a képző- és népművészeti bemutatók.

Községi szabad strand

A balatonudvari községi szabad strandot a Fövényesi vasúti megállóhelytől a hajóállomás felé tartva érhetjük el.

Községi strand

A községi strandot a vasútállomás közelében találjuk. A faluhoz képest nagy méretű területen a fű és az egész környezet gondozott. A strandon találni árnyékos helyeket is, de a naptól félők ernyőt, sátrat vigyének magukkal.

A strand afféle esti szórakozóhely is a faluban. A büfék a pénztár bezárása után is sokáig nyitva tartanak, többször rendeznek diszkót, más zenés műsort.

Belépő: felnőtt: 300 Ft, gyermek 150 Ft.

Örvényes

Először 1093-ban említik Ermenes néven, később írják Eurmenus, Ermenus, Ewrmenes, Wrmenes alakban; ... Miért kapta az első nevét s mikor került abba a "m" helyett a "v" (ami az értelmét megváltoztatta) nem tudjuk.

Nevezetességei

- **Templomrom a temetőben:** (román stílusú, 13. század) – A falu keleti részén, a temetőben áll. Ez volt a középkori falu temploma, a XIII. században épült, román stílusban. Egyenesen záródású szentélyének magasan álló falai fölé tetőt emelték, hogy a további pusztulástól megóvják.
- **Katolikus templom**

- **Vízimalom múzeum** : 1800 körül épült a Pécsey-patak mozgatja ma is nagy vízkerekét. Az örvényesi vízimalmokról a XIII. századból maradt fenn az első feljegyzés. Ennek a ma is működőnek az elődjéről 1211-ben írtak először.
- **Római villa romjai** a *Hosszúrét*knél. – A falutól nyugatra, a Hosszúrétnek nevezett részen található. A villagazdaság a II. században keletkezett és a negyedik század elején élte fénykorát. A központi épület és a fürdő mellett egy keresztény bazilikává alakított épület is előkerült az ásások folyamán.
- **Pécsey-patak hídja**: kétnyílásos, késő barokk építmény, szobra áll.

Aszófő

A Balaton északi partján, a tihanyi félsziget lábánál fekszik, ott ahol a balatoni 71-es út, elhagyva a félszigetet, egyenesen északnak tart. Tihany felől közelítve a domboldalra felkúszó község a közepén magasodó templomtornyával már messziről felkelti a figyelmet. A falu felett elterülő Vászárhegy és a domboktól körülvett település már a rómaiak idején is lakott volt.. A falu déli oldalán található kövesdi templomrom is római épület maradványain áll. Neve, Aszófő, száraz völgyet jelent. 1093-ban "Azzofeu" néven említik és a tihanyi apátság birtoka, később a veszprémi káptalan és nemesek is szereztek itt birtokokat. Aszófőn folyik át a Vékény vagy Séd patak. Vize ma is ott csobog a házak falánál, egykor számos malmot hajtott. Némelyiknek régi kereke még látható az egykori malomépület oldalánál, így az országút előtti első házánál.

Aszófő körzetében a középkorban három falu állott: Kövesd, Örvényes és Apáti, utóbbi már a Tihanyi félsziget nyakánál, az árkon belül. Kövesd község első hiteles említésével 1211-ből találkozunk, akkor a tihanyi apátság birtoka. Temploma a feltárás adatai szerint 1260-70 körül épült. A községgel együtt 1552 után pusztult el, amikor Veszprémben már a török volt az úr, és a Gyulaffyak támadása miatt a veszprémi pasa parancsára a tóparti falvakat a lakossággal együtt a törökök elpusztították. A török kiűzése után, a XVIII. századtól kezdődően békés korszak következett a falu életében. A XIX. század közepén lakosai betelepítették szőlővel a falu keleti oldalán található vörösmáli dűlőt, majd a következő évtizedekben a ma már műemléki védelem alatt álló pincesor is megépült. 1834-ben elkészült az új római katolikus templom, ami ma felújított formájában várja a híveket és turistákat egyaránt.

Sajkod

Tihany egyik településrésze. **Németh Magda**, **Németh László** író lánya így mutatta be: „Sajkod kis település a tihanyi félsziget nyakában, a Csúcs-hegy tövében, széles kilátással a Nagy-Balatonra. Nemcsak fekvése kivételes, de flórája is egészen egyedülálló az országban, valamelyest mediterrán. A Csúcs-hegyről – amely néhány perces kapaszkodó Sajkodtól – látható a Tihanyi Apátságon túl megcsillanó Füredi-öböl, a falu a Belső-tóval, a híres levendulás a környező erdőkkel, az egész Nagy-Balaton s a hegy tövében meghúzódó, az ötvenes években csupán néhány házikóbból álló telep, háttérben pedig Aszófő község. A gyógyfüvekben gazdag növényzet illata, a mélységes csend meghitté tette a hegyoldal hangulatát.”

Pécsely

A Balaton északi partján haladó 71-es főútról Aszófőnél, Balatonudvarinál vagy Balatonakalinal is letérhetünk Pécsely felé. A falu a Balatontól 5 km-re, Veszprém és Balatonfüred szomszédságában, a dombokkal övezett Pécselyi-medencében fekszik. A református templom fölötti, nyugati falurészben a 16-17. században kizárólag a nemesi rendhez tartozók laktak, községük Felsőpécsely, amely Nemespécsely néven ismert. A templomtól keletre fekvő Nagypécselyen jobbágyok laktak. Pécsely falu 1942-ben alakult két település: Nagypécsely és Nemespécsely egyesítésével. A faluközpont a két korábbi falu közötti kis térségen épült ki. Itt született **Bohuniczky Szefi irónő** (Nagypécsely, 1894. márc. 19. - Bp., 1969. febr. 28.) Baumgarten-díjas (1938, 1942).

Nevezetességei :

Pécsely környékének nevezetessége a **Zádor-vár** vagy **Himfy-vár**. A Derék-hegyre (Zádor-hegynek is nevezik) épült a vár a XIV. század végén. Több történet is keletkezett róla, de a valóságban történelmi szerepe nem volt. A Derék-hegy 363 méter magas meredek kúpján mára már csak néhány falszakasz maradt. Az itt létesült kilátótoronyból szép kilátás nyílik a Pécselyi-medencére és Tihany irányába. A várhegy alatt fakad a kiváló vízminőségű Zádor-forrás. A község középpontjában emelkedő nagy református templomot egy XII. századból való kis templom helyén építették klasszicista stílusban. Ezen a vidéken van a Balaton-felvidék talán legszebb medencéje, dús növényzettel, bővizű patakkal. Nem véletlen, hogy szívesen jönnek ide a kirándulók, túrázók. Érdemes megtekinteni a faluközpont kopjafáit, és a Hosszú utca szép népi épületeit is.

Balatonhenye

A Balatontól mindössze 8 kilométerre, a Henyei-hegy keleti lábánál fekvő kis település. Délről Köveskál, nyugatról Monostorapáti, északról Kapocs és délkeletről Monoszló határolja.

Első említése 1181-ből származik, ekkor Henney a település neve. Az itt feltárt régészeti leletekből kitűnik; már a rómaiak idejében lakott hely volt. Az oklevelek tanúsága szerint 1262-ben a veszprémi vár nemes jobbágysai lakták. A falu északi végétől mintegy 250 méterre kőfalak nyomait láthatjuk. Az Árpád-korban épült, Szent Margit tiszteletére avatott pálos kolostort 1365-ből említik az írások. A törökök két ízben is feldúlták, ennek ellenére a település és lakossága túlélte a támadásokat.

Előnevét megkülönböztetésül kapta. Zala megyében - amelyhez 1950-ig tartozott - Ördöghenye és Pethőhenye községek is léteztek. Kisnemesi jellegű község volt 1848 előtt. Mindössze 8 jobbágycsalád élt itt. Hegyes-völgyes határában nagybirtok nem alakulhatott ki. Az 1870-80-as években Kerkápoly Károly pénzügyminiszternek volt Henyén 30 holdas gyümölcsfaiskolája és kertészete. Teleki János kertész több jófajta gyümölcsöt termesztett, melynek nevet adott.^[2]

A településen több szép, XVIII-XIX. században épült népi építészeti emléket találhatunk: a volt Kenessey-ház boltíves, mellvédes, törpeoszlopos tornáca 1844-ben épült, de hasonlóan szép a volt Körösényi- és az Ágostonféle ház is. Főként természetjárók körében kedvelt a településen található öt önálló vízü kráter-tó, amelyek közül a legnagyobb öt hold kiterjedésű. A tavakban főként kárász található. A tavakat a vadászok is szívesen látogatják, mert kitűnő vadkacsázó helynek tartják. A hegy oromzatán látható egy meredek sziklasor, amelyet a nép a "törökök halálának" nevez, mert a legendák szerint egy török csapatot a magyarok ide szorítottak és azok kénytelenek voltak leugrani és így lelték halálukat. A sziklasor alatt valóban találtak az ásatások során török fegyvereket, ékszerket.

Szentbélkál község mediterrán klímájú, békés nyugalma miatt pihenésre, kikapcsolódásra alkalmas kis település a Balatontól 10 km-re a Káli-medencében.

Az Árpád-kori falu fő megélhetését a szőlő és bortermelés jelenti, a vulkanikus eredetű Fekete-hegy oldalán hangulatos pincesorok gazdái fogadják az ide látogatókat, kínálva jó boraikat. A faluban olcsó szálláshelyek találhatóak vendégházakban és fogadóknak. Szentbélkállán is minden évben megrendezésre kerül a Káli-napi vígasságok melyek az ide látogató vendégeknek szereznek felejthetetlen élményeket, különböző programokkal. E kis faluban található Magyarország leglátványosabb, és leglátogatottabb híres kőtengere. A falu fölött emelkedő

Kő-hegyen ház nagyságú kövek is láthatók. A legváltozatosabb kőformációkban gyönyörködhetünk s olyanok is vannak, amelyek mozognak ha valaki rálép. Valaha az itteni intenzív vulkánikus tevékenységet követően kovasavak, hévizek a laza homoküledékeket összecementálták, amit a szél, a csapadék, az erózió tovább formázott. A kövek nagysága és magassága meglepő. Némelyik ház nagyságú, mások betöltenek egy egész szobát. Mintha óriás járt volna e tájon, aki rossz, vagy jó kedvében gigászi kődarabokat hajgált.

Dörgicse

A község 4 km-re helyezkedik el a Balatontól (Balatonakali) a Dörgicsei medencében. Bel- és külterületének nagyobbik része a Balaton-felvidéki Nemzeti Park területéhez tartozik. A település megőrizte építészeti hagyományait, ápolja műemlékeit, óvja természeti értékeit.

Legmagasabb pontja a **Halom hegy**, ahonnan páratlan kilátás nyílik a Balatonra és a völgyben fekvő településre. A tó közelsége, a medence klímája mindig is jó lehetőséget adott az emberek letelepedésére. Régészeti kutatások bebizonyították, hogy már az őskorban is megjelent az ember ezen a területen. A későbbi időkből (újkőkor, réz és bronzkor) egyre több lelet bizonyítja, hogy a megtelepedésre kiváló körülményeket biztosított a környezet.

A következő telepések közel kétezer éve a rómaiak voltak, akik 3-4 évszázadon átéltek itt. Ezt temetkezési helyeik, vízelvezető rendszer részei és egyéb építészeti maradványok, használati eszközök maradványai bizonyítják. Ettől az időtől folyik a területen a szőlőtermesztés és a borászat. Írásos dokumentummal bizonyítják, hogy az itt termelt bor római területen is kedvelt volt.

Néhány évszázad múlva a magyarok is letelepedtek itt. Az elmúlt évben egy mélyszántás után már honfoglalás kori temető nyomaira bukkantak, árpád kori temető, pedig több helyen is fellelhető. A középkorban már jelentős település volt Dörgicse. A jelenlegi közigazgatási területen 3 település volt Dergiche néven:

A mai Kisdörgicse: Kisfaluddörgicse, Szentmiklósdörgicse, Felsődörgicse: Szentpéterdörgicse, Feldergicse, Alsódörgicse: Boldogasszonydörgicse, Füreddörgicse, de ide tartozott Okulidörgicse, ma Balatonakali és Ságdörgicse, Ságpuszta is.

Minden településen épült kőtemplom, a felsődörgicsei a XI. században. Egyes összeírásokban már 1082-ben is szerepel a falu neve. Különböző nemesi és egyházi tulajdonosok, birtokosok alatt fejlett településsé vált.

A török támadás után a falu elnéptelenedett, de azután újra erőre kapott. 1900 körül a mai területen kb. 1000 ember élt, főleg halászatból és mezőgazdaságból. Dörgicse ma is híres borászatáról.

Nevezetességek :

Millenniumi emlékpark

-Regős szobor (a Millenniumi emlékparkban)-

Nagy István szobrászművész alkotása.

Ötnegyedes méretű, törökülésbe helyezkedő férfi-alak, énekel. Énekét pengetős hangszerrel kíséri. Öltözéke keleties, régies, akár csak hangszere, hajviselete, valamint egyéb felszerelése, például a tarsolylemeze is.

Ezekkel utal a magyarokkal, hunokkal, avarokkal -való rokonságra, kapcsolatokra.

A teret az út felől egy evangélikus templom, majd kelet felé az idők folyamán két egybeépített, az Árpád-házi királyok korából (avar

kori) származó templom, valamint egy lakóépület fogja körül.

Ebbe a nyugodt, történelmi hangulatot árasztó térbe került a szobor.-

Kopjafák (a Millenniumi emlékparkban)-Az I. világháború 1914-1918) hősi halottainak emlékére

Alsódörgicse műemlék romtemploma-

Boldogasszony tiszteletére szentelve. A XIII. században a fehérvári örkanonokság kegyúri templomaként épült. A szentély északi oldalához a sekrestyét építettek, ekkor történt a toronytest támpillérekkel való megerősítése is. A XVI. század közepétől már az evangélikusok használják. A templom mellett temetőt tártak fel, valamint a templomot védő kőkerítés alapjait is megtalálták. A déli oldalon L alaprajzú, 9 helyiségből álló épületkomplexumot építettek, mely két-szintes lakóházból és melléképületekből áll

A templomtoronytól északnyugatra, földbe mélyített kőház állt. Ez egy 6,5 m belvilágú, Árpád-kori kőház volt, 3 lépcsőfok vitt le a bejárathoz. Az első dörgicsei kőházak egyike

Felsődörgicse műemlék romtemploma-

Szent Péter tiszteletére felszentelve. A legrégebbi építésű templom a faluban. Az északi templomrész római kori épület alapfalaira épült, sok követ használtak fel belőle az építés során a XI. században. A honfoglalás után megtelepedett Bogát-Radvány nemzetség építette. A XIII. században szükségessé vált a templom bővítése.

Ezt egyedülálló módon, 3 fal hozzáépítésével oldották meg. A régi templom falába ajtót törtek, a régi ajtót befalazták.

Kisdörgicse műemlék templomroma-

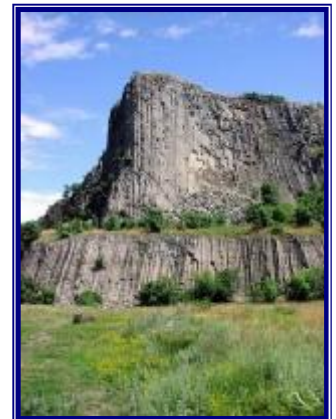
Szent Miklós tiszteletére felszentelve. Mérete 10x6 m. Árpád-kori, román stílusú falusi kőtemplom. A felújítás során a téglacsík feletti rész lett újjáépítve. Déli homlokzatán 3 román kori lőrésablak lett kialakítva. Építészeti érdekessége a nyugati bejáratnál a 165 cm széles boltozati indítás. Az oltár fedőlapja is az eredeti helyére került.-

Monoszló

A Káli-medence legkeletibb mellékmedencéjében, egy festői dombosor által koszorúzva, a Taróra-hegy, a Hangyás-tető, a Hegyestű és a Pangyér-hegyek között fekszik a falu. Első okleveles említése 1252-ből való, mellyel egyidős lehet a románkon kapuzattal ékes református temploma is.

Árpád-kori földvár is állott a határában: a **Hegyestű**-hegyen lévő vár az alatta vezető utakat vigyázta. Nemesi lakosai a kálvini hitet vették fel a XVI. században. Mára középkortól kitűnő bort termeltek errefelé, így a szőlő, valamint a gondosan megművelt határában az állattartás jelentette a fő megélhetési forrás, Református temetőjében hajdan fából faragott, kopjafa formájú fejfákat állítottak. A falu felett állott hajdan a Balaton-felvidék egyetlen szélmalma. Festői határában számos érdekes természeti érték kínál vonzó kirándulási célpontot.

A falutól délre magasodó, és ma már félig elbányászott Hegyestű-h egy hajdani bazaltbányájában a Nemzeti Park geológiai bemutatóhelyet hozott létre. A régi bányaépületekben bemutatják a környék természeti értékeit, geológiai arculatát és a bazaltbányászat történetét. A hegy csúcsáról páratlan körkilátásban lehet gyönyörködni, A községtől északra eső, már mészkőből álló Taróra-hegy erdeinek mélyén csillan fel a Hegy-tó vize, mellette a festői borókásligettel.

Monoszló ősi település, több műemlékkel büszkélkedhet. A falu legrégebbi épülete az alapjaiban feltehetően a X-XI. századra visszanyúló református templom, gótikus apszissal és helyreállított román kapuzattal. A templom közvetlen szomszédságában álló református lelkészlak a magyarországi reformációval egyidős műemlék-épület. A templomkertben található Magyarország egyik értékes botanikai ritkasága, a XIX. század elején már meglévő somfa, amely élénksárga virágaival tavasz legelső hírnöke az egyébként hűvös mikroklimájú Monoszlói-medencében.

A község nevezetes szülötte **Monoszlói Lodomér, esztergomi érsek, aki a 13. században, IV. László királyunk idején viselte ezt a súlyos szolgálatot. A keresztény királyhoz nem méltó életmódjáért többször megfedte a királyt. Valószínű, hogy az érsek érdeme, hogy ilyen csodálatos faragású részlet került a falu templomépületére.**

Középkori temploma a románkori építészet szép részletét őrizte meg. A déli kapu fölött **életfajelenetet** találunk. Ezen két madár a csőrével nyúl az életfa tövéhez.

Salföld

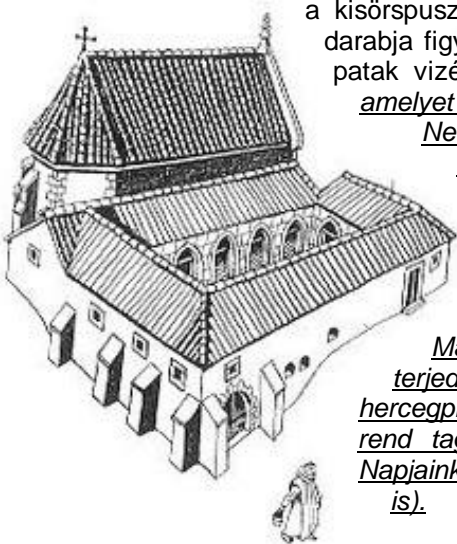
Salföld a Káli-medencében található. Ezen a területen már 900 körül megjelentek a honfoglaló magyarok: a dimbes-dombos vidék Kál horka, majd Vérbulcsú nemzetségek szálláshelye volt. Később Koppány vezéré lett ez a földterület. Az öt legyőző Szent István király Zala vármegyéhez csatolta Salföldet, amely kezdetben három falvat foglalt magába: Ábrahám, Alsó- és Felső-Kölkút településeket. Az Árpád-házi királyok idején községünket Salkókútnak nevezték, valószínűleg azért, mert az egyik legismertebb birtokos az Atyusz nemzetségbeli tagja Sal (Saul) volt, akitől fennmaradt két végrendelet (1221-ből és 1227-ből), mint hiteles írásbeli dokumentum. A Sal családnak a környéken is nagyobb birtokai voltak. A család férfi ága 1560 körül kihalt. A falu élete a török hódításig virágzott; állattartás, szőlőművelés jellemezte. A lakosság etnikailag magyar volt. A török hódítás azonban elpusztította a falut. Salföld sorsa 1543 után megpecsételődött: a török haderő elfoglalta Székesfehérvárt, aztán ostromolta a környék várait. A Káli medence falvai közt Salföld is elpusztult. Ezt a vidéket 1687-ben szabadították fel az egyesült keresztény seregek. Következett a Rákóczi-szabadságharc (1703-1711), melynek dunántúli hadjáratai (Bottyány Jánosé 1705-ben, majd Csobánc ostroma 1707-ben) hátráltatták a falu újjászületését. Csak 1711 után éledt újra a falu. Az 1715-ből származó összeírás szerint, "Schalfölde lakosai jövevények". Egy 1720-ból fennmaradt dokumentum alapján a betelepülők magyar jobbágyok voltak. A XVIII. században a község gyors fejlődésnek indult, hozzá tatózott Ábrahámhegy is nagy szőlőterületeivel. A béke és a virágzás a XIX. században folytatódott. A népszámlálások adatai mutatják: 1828-ban 293 fő, 1890-ben már 613 fő élt a faluban (Ábrahámhegy és Salföld lakosait egybeszámolták). A helyi gazdaság legjövődelművebb ága a XX. század közepéig az állattenyésztés (tehéntartás), a halászat és a szőlőművelés volt.

Kőtenger:

A kőtenger úgy keletkezett, hogy a vulkanikus utóműködés idején ezen a vidéken hévizes források törtek föl, és a forró víz az itt található fehér homokot kemény kőhalmazzá cementálta, ragasztotta össze. Ebből jöttek létre a különböző alakzatok, sziklák, innen e kővidék megkapó változatossága. A Kőtengert nemcsak az időjárás alakította, hanem a sziklák egy részét bányászták is. Az 1900-as évek elején még majdnem az egész medencét körbefogta a kőtengerek lánc, de az ezen a területen is egykor működő bányaművelés miatt, a kőtengerek ma már csak egyes foltokban maradtak meg (a homokkővet malomkőnek is fejtették). A fű és a tarka virágok közül fel-felbukkanó kvarchomokkő sziklák nemcsak a mezőn, az udvarokon is feledhetetlen látványt nyújtanak. A sziklák kis mélyedéseiben növények virulnak.

Salföldtől délnyugatra, az erdő szélén, kis völgy közepén emelkedő természetes dombon található a salföldi kolostor romjait. A romokat már a XIX. század második felében többször említik, alaprajzát Békefi Remig tette közzé, aki után még sokan beszélnek ezekről a romokról. A keletelt kolostortemplom a nyolcszög három oldalával záródik, szentélye egyforma széles a hajóéval, és gótikus diadalív választja el tőle. A déli falon három csúcsíves ablaknyílás látható. A templomtól északra helyezkednek el az egykori kolostor romjai; kerengővel közrefogott udvar mentén épült fel. Az udvar közepén ciszterna van. A keleti kolostor-szárnyat alapincézték, templomának padlószintjét pedig a késő gótikus időben megemelték. A kolostor területén 1963-ban Sági Károly ásatásokat végzett, melynek során az udvar délkeleti felében bolygatott sírok is felszínre kerültek. Az 1930-as években a kolostor területén fekvő egyik sírból rekeszománcos technikájú, előlapján corusszal díszített bronzkorong került elő. Ezt a kora Árpád-kori ékszert kezdetben tüvel erősítették fel, később - a tű letörése után - átfúrták és nyakban viselheték. A kolostor falában egy feliratos római kő is be volt ágyazva, amely azonban később elveszett. Az egykori hatalmas kolostorbirtokhoz tartozó halastó duzzasztó gátjának nyomait Cholnoky Jenő találta meg a Malomvölgyben a kisörpusztai homokbányához vezető út mellett. Ennek a gátnak ma már csak kis darabja figyelhető meg, a többi része megsemmisült. A gát a Balatonba folyó Burnópatak vizét fogta fel. Az egyetlen magyarországi eredetű katolikus szerzetesrend, amelyet Boldog Özséb esztergomi kanonok alapított 1246-ban a tatárjárás után.

Nevüket védőszentjükről, Thébai Szent Pál remete után nyerték. Már a tatárjárás előtt is voltak remeteközösségek az országban (pl. patacsi remeték Pécs mellett), a tatárjárás után azonban számuk megnőtt. A szétszórtan élő remetéket tömörítette egységes rendbe Özséb, aki maga is hosszabb ideig remeteéletet élt. A rendet IV. Orbán pápa erősítette meg 1265-ben, 1308-ban Augustinus szabályait tették magukévá. Kolostoraikat szívesen építették erdők és hegyek közé (Pilisszentkereszt, Pilisszentlászló, Márianosztra stb.). A rend Magyarországon kívül főleg Lengyelországban terjedt el. II. József a rendet feloszlatta, vagyonát elkobozta. 1934-ben a hercegprímás ismét telepített az országba pálos rendet, akik 1949-ig működtek. A rend tagja volt Fráter György, Virág Benedek, Ányos Pál, Versegly Ferenc. Napjainkban újra él az egyetlen magyar szerzetesrend az országban (pl. Budapesten is).

Kővágóórs

Kővágóórs első okleveles említése 1263-ból való, ekkor még *Szent-László-Órs*nek nevezték. *Szent László* király emléke máig él a néprajzkutatók által gyűjtött helyi mondákban. Vízet fakasztott nagy királyunk itt is, a Káli-medence lakóinak. 1321-ben, mint *Ciberjén-Órs* szerepel (Órsi Ciprián nemesúr után). 1351-ben *Cibriánfölsde-Órs*, de ugyanakkor *Nagy-Órs* nevet is viselt. 1394-ben már *Boldogasszonyórs* néven említik az oklevelet. Ez a sokféle Órs később, a mai Kővágóórsba olvadt össze, s a reformáció után már csak e néven említik.

Elsősorban a XVIII. századtól, de már korábban is a Káli-medence egyik legfontosabb településének számított. A honfoglaláskor ez a vidék az *Órs nemzetség* szállásterülete volt, innen a település nevének második része.

A reformáció első és legrégebbi ágának, a lutheri evangélikus hitnek ősi fészke volt, amit a XIX. Században (1841-1843) működő klasszicista, egyemeletes, négyosztályos kis gimnázium is bizonyított. (Az épület ma is áll -Jókai út 24.-, egy ideig a kővágóórsi általános iskola egy alsó tagozatos osztályának nyújtott tanulási helyszínt.) Műemlék evangélikus temploma (épült 1264-ben) a zezugos utcácskák hálózatából kiemelkedő, kivételes panorámát nyújtó templomdombon álló, hófehér középkori építmény. Berendezése a kivételesen gazdag barokk faművesség terméke.

Közvetlen közelében emelték az ellenreformáció korában a katolikus templomot 1773-ben Esterházy Károly egri érsek segítségével. A felszentelésre 1802-ben került sor. Helyi elnevezéssel „dac-templom”-ként is emlegetik. (Közvetlen a bejárata elé húzták fel, szó szerint pár méterrel, így szemből teljesen takarja.)

Mivel Kővágóórsához tartozott 1943-ig a Somogy felé rév-kikötővel bíró Rév-fülöp, a Balaton déli partvidékéről származó termékeknek (gabona, állatok) is fontos kereskedőhelye volt. A mezőváros rangot az 1800-as években elnyerő település^[2] lakóinak sajátos rétege volt az itt élő zsidóság, amely zsinagógát épített és német nyelvű iskolát is fenntartott. A Balaton felé lejtő déli kitérségű szőlőhegyein (Ecsér, Tepécs) bort termeltek. Itt és Szentbékállán országos vásárokat tartottak.

A jellegzetes permi vörösköből álló hegysort gazdag gombászó területeiről híres mészkerülő tölgyesek borítják, helyenként vérpíros virágú és itt ritkaság-számba menő törpecserjével, a csarabbal.

A csarab (*Calluna*) a hangafélék (*Ericaceae*) monotipikus nemzetsége: a faj neve közös csarab (*Calluna vulgaris*). Egész Európában elterjedt évelő törpecserje; Magyarországon keleti részén is gyakran találkozhatunk vele. Norvégia nemzeti virága. Erika, hanga, télizöld, vadciprus, angyalmetélt – ezek a leghasználatosabb elnevezései. A nemzetség tudományos neve a görög „söpörni” igéből ered, mivel valaha seprűket készítettek belőle. A 20–50 cm magas növény (néha 1 méteresre is megnő) szőnyegszerűen terül el a mészben szegény, nedves talajon. Elágazó szárának kis ágai felfelé nyúlnak, levelei szorosan egymáshoz simulnak. Virágai lilák vagy rózsaszínűek, július-augusztusban nyílnak. 2 mm-es, négyzögletű toktermése tele van maggal. A csarab vízajtó és húgyúti fertőtlenítőszer, utóbbi célra azonban a medveszőlő (*Arctostaphylos uva-ursi*) levele (*Uvae ursi folium*) hatékonyabb. Reuma, köszvény, vese- és epekő elleni szer az egész növény főzete. Hólyaghurut és vesebaj ellen is használják. Más növényekkel együtt használva kiváló méregtelenítő hatású. Gyenge altatószer, izzasztó, érelmeszesedés ellen is ajánlják. Köszvényes fájdalmakra borogatásként használják. Cukorbetegek teájának egyik alkotórésze. Régen gyermekek nyugtatószerekként is elterjedt. A csarabot a leggyakrabban a húgyutak heveny és idült gyulladása esetén javasolják. Vízajtó tulajdonsága miatt a vesekő kezelésének kiváló kiegészítője, mint ahogy reumás eredetű gyulladások és köszvény kiegészítő kezelésére is jó. Eddig semmilyen mérgező vagy káros hatása nem ismert. Még huzamos alkalmazása sem okozott semmilyen mellékhatást

Bozzay Pál

"Bozzay életének, munkásságának gyümölcse egy sugár ama nagy idők-ből, melyeknek küzdelmeit és dicsőségét, eredményeit és tanulságait, vajha soha ne feledné és bölcsen használná a nemzet."

(Lévay József)

Költő, honvéd őrmester kővágóörsi földbirtokos család szülöttként középiskoláit Pozsonyban végezte, a jogi képesítést Késmárkon szerezte meg. 1847-ben mint joggyakornok szülőföldjéhez közeli Gulácson (ma Nemesgulács) vállalt munkát s mint gyakoroló jogász részt vett az 1847-es pozsonyi országgyűlésen, majd 1848-ban az országgyűléssel ő is Pestre költözött. Mint önkéntes részt vett a szabadságharc számos ütközetében. Mint honvéd őrmester Erdély határán tette le a fegyvert, mely után önkényesen besorozták az osztrák hadseregbe. Elhivatottsága és gyenge fizikuma nem tudott megbírkózni a hazája miatti súlyos lelki és a kiméretlen bánásmód miatti testi szenvedésekkel. Mivel apja nem tudta kiváltani, csak mint gyógyíthatatlan beteget szerelték le 1852 májusában. Ezután a Zánkán élő nagybátyjánál, Diskay Jonatán birtokán remélt gyógyulást, de betegsége egyre jobban elhatalmasodott. 1852. június 24-én halt meg. Síremléke a zánkai köztemetőben áll. Versei 1847-ben jelentek meg először a Jókai által szerkesztett "Életképek"-ben. (Költészetéről Petőfi és Arany János is elismerően nyilatkozott.) 1848-ban jelent meg Kelet könyvei című költői elmélkedése. A szabadságharc idején sorra születtek a haza szabadságáért, a forradalom és a szabadságharc győzelméért lelkesedő hazafias versei. Később a kényszerű osztrák katonasorban sinylődő beteg ember csüggedt hangvételű, honvágyat tükröző, ám mégis a haza és a magyarság sorsáért aggódó és ha kell a harcot betegen is vállaló hazafi szólal meg költeményeiben.

A dicsőségről.

*Lerázom annyi esztendők porát
Lelkemről, míg fölépitem magamnak
A hír s dicsőség márvány-csarnokát,
Sötét romjából a kiholt múltaknak.
Benézek a dicsőség csarnokába,
Oh hogy sugárzik, mint a déli nap!
Beárnyékolni jőjj, borostyán ága,
A nap sugára ellen, síromat.*

*Ha lombjaidból messze századok
Telei talán már kivetkeztetének:
Jön a tavasz, ismét virúljatok,
Fejére a szabadság emberének!
Mert a dicsőség nem tűnékeny álom,
Bár néha egyetlen sugárt bocsát;
De egyetlen sugár belőle, három
Századnak fénylik éjszakáin át.*

*-Rom a dicsőség; mért nem éltem én
Akkor, midőn még csorbulatlan álla!
Születtem volna napnak reggelén,
El nem boritna éjszakák homálya.
Teremthetendék hőset a hazának,
Egy Miltiadesz bajnok-szobraként;
Kezeim tán egy Olympot foszthatának,
Szegény hazám! neked babérokat.*

*Rom a dicsőség. Építsd fel hazám,
Bús romjait e fényes ravatalnak;
Későbbi gyermekid között talán
Lesznek, kik benne élnek és meghalnak,
Kik mondják majd: küzdöttem s nem hiába,
Mert hosszú éj után feltűnt a nap;
Beárnyékolni jőjj, borostyán ága!
A nap sugára ellen síromat.*

(1848.)

Tihany története

méretű kalderra tanúskodik. E krátermaradványokban alakult ki a Balaton vízszintjénél magasabban fekvő két lefolyástalan tó, a horgászok kedvelt helye a Belső-tó, és a vízimadarak paradicsoma a Külső-tó. A vulkanikus utótevékenység során feltörő több mint száz gejzirkúpot formáltak a félsziget területén, közülük a legszebb az Aranyház, aminek fehér szikláit napfényben aransárga zuzmó borítja. A geológiai érdekességek mellett a ritka növények és állatok élőhelye is a félsziget, amit 1952-ben - Magyarországon elsőként - tájvédelmi körzeté nyilvánítottak. A félsziget területén feltárt régészeti leletek igazolják, hogy azt már az őskor óta emberek lakták. A bronzkor, a vaskor és a római kor népei különösen kedvelték ezt a víztől védett helyet. A rómaiak Lacus Pelsonak nevezték a Balatont, amelyben Tihanynál vízi átkelő hely is volt. A középkorban

alapítása, amikor 1055-ben I. András király itt építtette meg a királyi család temetkezőhelyét és föléje monostort, amelybe bencés szerzeteseket telepített. Ezzel vette kezdetét a bencés apátság élete. A 13. századtól az apátság konventje oklevelek kiállítására feljogosított hiteles hely (locus authenticus) volt. A 16-17. századi török háborúk idején várrá alakított monostor elpusztult, de a 18. században barokk stílusban újjáépült, azóta a félsziget keleti ormán, a Balaton felett, Tihany ősi jelképe. Néhány éve ismét a bencés szerzetesek a barokk apátság tulajdonosai és a Bencés Apátsági Múzeum fenntartói. Tihany nem csak a Balaton, de Magyarország gyöngyszeme is, az 1960-as évek óta hazai és külföldi turisták által tömegesen látogatott hely. Vonzereje elsősorban az apátsághoz kapcsolódó történelmi és kulturális emlékek, valamint az egyedülálló természeti környezet ötvözve a Balaton kínálta felüdüléssel.

félsziget keleti ormán, a Balaton felett, Tihany ősi jelképe. Néhány éve ismét a bencés szerzetesek a barokk apátság tulajdonosai és a Bencés Apátsági Múzeum fenntartói. Tihany nem csak a Balaton, de Magyarország gyöngyszeme is, az 1960-as évek óta hazai és külföldi turisták által tömegesen látogatott hely. Vonzereje elsősorban az apátsághoz kapcsolódó történelmi és kulturális emlékek, valamint az egyedülálló természeti környezet ötvözve a Balaton kínálta felüdüléssel.

A Balaton - Közép- Európa legnagyobb sekély vizű tava - tektonikai süllyedésekkel keletkezett, mintegy 25 ezer évvel ezelőtt. Ebbe nyúlik be a Tihanyi-félsziget, amely a tavat két medencére osztja. A mediterrán táj markáns képét a vulkanikus erők évmilliókkal ezelőtt alakították ki, amelyről napjainkban a két óriási

területén, közülük a legszebb az Aranyház, aminek fehér szikláit napfényben aransárga zuzmó borítja. A geológiai érdekességek mellett a ritka növények és állatok élőhelye is a félsziget, amit 1952-ben - Magyarországon elsőként - tájvédelmi körzeté nyilvánítottak. A félsziget területén feltárt régészeti leletek igazolják, hogy azt már az őskor óta emberek lakták. A bronzkor, a vaskor és a római kor népei különösen kedvelték ezt a víztől védett helyet. A rómaiak Lacus Pelsonak nevezték a Balatont, amelyben Tihanynál vízi átkelő hely is volt. A középkorban

Lóczy tanösvény -Tihany

Az indulópontja a Sajkod melletti Apáti-templomromnál van, innen az Apáti-hegyen, a Nyereg-hegyen és a Csúcs-hegyen keresztül a szarkádi-erdőbe, majd a gejzírmező és az Aranyház érintésével az ösköztségbe vezet. Onnan a Kiserdő-tető-Óvár-Barátlakások útvonalon a tihanyi hajóállomásra visz. A tanösvényen 7 megállót alakítottak ki, ezek egy-egy nevezetességhez kötődnek.

- Apáti-hegy
A sziklaalakzatok a szél pusztító munkájának nyomát viselik. A félsziget belseje, a Külső-tó, a Belső-tó és az ösköztség, a háttérben pedig Balatonfüred látványa nyújt maradandó élményt. Északi oldalán látható a helyreállított Apáti-templomrom, jelezve az egykori Apáti település helyét. Az Apáti-hegy a félsziget egyik legértékesebb élőhelye. A hegytetőn egész sor mediterrán-szubmediterrán növény él. Megtalálható itt a töviskés lucerna, több árvalányhajfaj és a törpe nőszirm is.
- Nyereg-hegy
A Csúcs-hegyet az Apáti-heggyel összekötő keskeny, sziklás gerinc, melyről csodálatos panoráma nyílik a Balaton-felvidék, a Balaton déli medencéje és a Bozsai-öböl felé, ellenkező irányban pedig a félsziget belsejére. A félsziget egyik legértékesebb földtani képződménye ez az ék alakú hegygerinc. A mészkölemezek szeszélyesen gyűrt formája az egykori víz- és kéregmozgás eredménye.
- Csúcs-hegy
A heves utóvulkáni tevékenység hatására egész sor gejzirkúp alakult ki a félszigeten, ezek egyike a Csúcs-hegy. A forráskúp és a feltörő forró víz vájta kürtő ma is szépen látható a félsziget legmagasabb pontján (235 m). A nyugati oldalán található forrásbarlangot a szájhagyomány Sobri Jóska, a híres bakonyi betyár barlangjának nevezi.
- A Szarkádi-erdő
A félsziget peremének hegyei nagyrészt erdővel borítottak, ezek legszebbje a délnyugati oldalon fekvő Szarkádi-erdő. Jellemző faállománya a csereskocsánytalan tölgyes, melybe molyhos tölgy, virágos kőris, mezei juhar és a mezei szil elegyednek. Néhány különleges tölgy is él itt, így az olasz tölgy. A gazdag cserjeszint alatt sok értékes lágyszárú növény él.
A szarkádi-erdő állatvilágának jellegzetes tagja a védett nagy hőscincér, a szarvasbogár, a pettyes göte és a barna ásóbéka. Gyakori hullófaja az erdei sikló, a madarakat a fekete harkály, a zöld és szürke küllő, a nappali ragadozók közül a karvaly, az éjszakaiak közül pedig egy igazi délszaki ritkaság, a füleskuvik képviseli.
A Szarkádi-erdő déli részén, a mai rév fölött található az egykori Újlak település templomának romjai.
- A gejzírmező és az Aranyház
- A Szarkádi-erdő és a Belső-tó között elterülő gejzírmező mintegy hárommillió évvel ezelőtt keletkezett. A bazaltvulkánosságot követő vulkáni utóműködés során forró víz áramlott az egykori felszínre. A hévforrások - hasonlóan a jelenleg Izlandon működőkhöz- időszakos gejzír formájában törtek fel. A forró vízből és a meleg vizű tavakból meszes, kovasavas iszapok csapódtak ki, melyek fokozatosan szilárd közetté alakultak. A gejzír működésétől, valamint a víz- és kéregmozgásoktól függően a gejzirit tömeges, lemezes, gyűrt formában szilárdult meg, 100-150 kisebb-nagyobb gejzirkúpot hozva létre. Közülük ma már csak mintegy 50 db látható. A legnagyobb az Aranyház gejzirkúp, mely nevét a tömegesen rátelepedett sárga színű zuzmóról kapta.
- A gejzirkúp tetejéről a Belső-tó és az ösköztség felé esik szép kilátás. -

Keresztury Dezső: Füred

A Bakony zúzmarás lehelletétől
tömzsi hegyek karéja védi meg;
szőlős lejtőire arany-zöld fény dől,
barack virul ott s mandula-liget.

Ezüst párában sirályok: vitorlák
suhannak karcsún habos víz felett;
bronz fürdőzők mögött mint azúr korlát
leng délibábosan a félsziget.

A kút körül a park lombátorából
hús árny hull, zsongó, lassú suttogás szól:
százados múltból derűs üzenet.

S szél sóhajtása, hullámok verése,
napok mosolya, éjnek csendessége
bepólyálja a hajszolet szíveket.

Balatonfüred

A Balaton északi partján, lankás dombok által körülölelt 13.500 lakosú kisváros. Az idegen utazó bárhogyan is közelíti meg Balatonfüredet - vasúton, országúton, vízen -, a városba érve azonnal megérzi a múlt és a jelen harmonikus ötvözetét. Először a földrajzi táj kelti fel érdeklődését: északról a szelíd hegyek, délről a tó öleli át a várost, mely évszázadok óta sugározza a fenséges pannon derűt. Ősi, már a római korban is lakott település, ahol lépten-nyomon a múlt emlékeibe botlik a látogató. Ősi lakónegyedek, régi épületek, templomok, hangulatos szőlőskertek, parkok, vén fák üzennek a ma emberének.

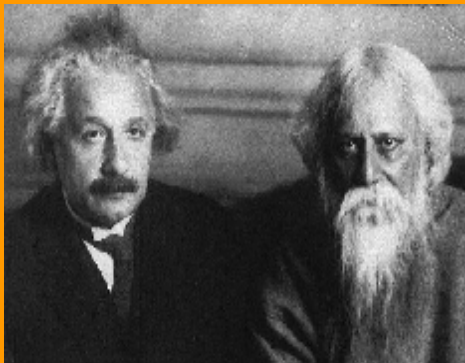
Nevét először 1211-ben a tihanyi apátság birtokösszeírásában említik. A mai Füred területén a középkorban több település létezett. Elsősorban a maig is folyamatosan tovább élő - de fontosabb szerepet csak a reformkor óta játszó - Füred. Tőle nyugatra Papsoka - a XIV. századtól Siskének nevezik - helyezkedett el, mely rövidesen összeolvadt Füreddel. Füredtől északra a Kéki-völgy napjainkig megőrizte az egykori Kék falu nevét. Ez a település a török hódoltság alatt pusztult el. A ma Füred északkeleti részét képező Arács 1954-ig önálló község volt. Az Arácstól délkeletre fekvő Magyaré települést a középkor végére felszívta Arács.

Füred lakóinak és vendégeinek életformáját, magatartását mindenkor alapvetően meghatározta a történeti hagyomány. Idegenforgalma századokra nyúlik vissza és miután a füredi savanyúvizet gyógyvízzé illetve gyógyforrássá nyilvánították 1971-ben gyógyüdülőváros lett, 1987-től a "Szőlő és a Bor Nemzetközi városa".

Ismertségét elsősorban mediterrán jellegű klimájának és szénsavas forrásainak köszönheti. Ma az itt működő Állami Szívkórházban hasznosítják gyógyászati céllal a források vizét, emellett a Kossuth forrásnál a Berzsenyi kútnál, a Székér Ernő forrásnál és a Schneider kútnál kóstolhatjuk meg a híres füredi savanyúvizet. A Szívkórházban sok szívbeteg nyerte vissza egészségét, köztük a híres Nobel díjas hindu költő, Rabindranath Tagore (1926-ban járt itt), akiről sétányt neveztek el a tó partján.

A XVIII. század építészeti remekei, a Nagyvendéglő, az Állami Kórház, a Kossuth Lajos-forrás kútháza, Pálóczi Horváth Ádám nagyobbik háza, Széchenyi Ferenc kastélya, ma is meghatározzák városunk hangulatát.

Balatonfüred az 1800-as években, a reformkorban indult fejlődésnek. Kedvelt találkozóhelye lett a haladó szellemű politikusoknak, művészeknek, történelmi, kulturális szerepe ekkor volt a legkiemelkedőbb. E korból számos műemlékkel, jelentős épülettel, hagyománnyal rendelkezik a város: 1825-ben itt, a Horváth-házban rendezték meg az első Anna-bált. Kisfaludy Sándor adományokból, apátsági és népi segítséggel 1831-ben Balatonfüreden nyitotta meg a Dunántúl első színházát, a magyar nyelv otthonát akkor, amikor a hivatalos nyelv a német volt. A történelmi, alsó városrész reformkori hangulatát gazdagítja a klasszicista stílusban épült Blaha Lujza villa melyben a századforduló híres magyar színésznője, a nemzet csalogánya töltötte nyarait 23 éven át. Az épület ma szállodaként és étteremként működik. Volt itt nyaralója a jó nevű fürdő-orvosnak, Huray Istvánnak, a Huray-házak birtokosának, ám az e korban épült nyaralók közül a legszebbnek a Dőry-nyaralót mondták Füreden, érdemes megtekinteni. Kupolás, jón oszlopcsarnokos kerek épület bukkan elének a Jókai utca és a Blaha Lujza utca sarkán. A Kerek templom, melynek tervét Fruhman Antal készítette, alapul véve hozzá a római Panteon képét, 1841-1846 között épült fel. A Jókai villa 1870-ben készült el kora-eklektikus stílusban. Az épületben állandó kiállítás mutatja be a nemzet legnagyobb mesemondójának életét és a villa berendezési tárgyait.

gyógyvizénél.

Rabindranath Tagore (Kalkutta, 1861. május 7. – Kalkutta, 1941. augusztus 7.) indiai költő, író.

Gazdag, és tekintélyes indiai családban született. Apja 17 éves korában Angliába küldte jogot tanulni, ám ő inkább a művészet felé vonzódott. Több hangszeren megtanult zenélni, és dalokat is írt. Hazatérve Szantiniketánban lévő birtokán gazdálkodott, később iskolát alapított, és egyre népszerűbb műveinek kiadásából élt meg. Hosszú élete során több mint 50 kötetét adták ki. Alkotásainak egy részét maga fordította angolra, így Európában is kezdett ismertté válni. 1905-től az indiai függetlenség kivívásáért felhívásokat tett közzé, erőszakmentes, pacifista szemlélettel. 1912-ben állította össze az „Áldozati ének” kötetét (eredeti címén „Gitanjali”), amiért 1913-ban irodalmi Nobel-díjat kapott. Ő írta és zenésítette az indiai himnuszt. Az 1930-as évekig sokfelé utazott Európában, így 1926-ban több hetet töltött Magyarországon, Balatonfüred

A BALATON BORTERMŐ TÁJAI

A Balaton Borrégió hat borvidéket foglal magába; közvetlenül a tó déli oldalán a Balatonboglári, az északi part mentén a Balatonfüred-csopaki, a Somlói és a Badacsonyi Borvidéket; a Balatontól távolabb pedig a Balaton-felvidéki és a zalai részen fekvő Balaton-melléki Borvidéket.

Ásatások leletei bizonyítják, hogy már 2000 évvel ezelőtt virágzó szőlőkultúra létezett a Badacsony környékén, sőt, feltehetőleg már a kelták korában is voltak szőlőültetvények a vidéken. A hegy lábánál vezetett a rómaiak egyik híres hadiútja Aquincumba. A nagyobb szőlőtelepítések Probus császár nevéhez fűződnek. Ezekre az időkre emlékeztetnek a szüreti motívumokkal díszített római kori épületmaradványok, sírok, szobrok.

A honfoglaló magyarok már ismerték a szőlőt, a bort, és ennek megfelelően a szőlőtermő területeket valódi értéként kezelték. A XIII. században a borvidék jelentős része egyházi kézbe került.

A XVIII-XIX. században a badacsonyi ürmös hírneve a tokaji aszúéval vetekedett.

A filoxéravész utáni rekonstrukció során a szőlőtermesztés technológiája e borvidéken is jelentősen megváltozott. Ekkor építették a várfalnak is beillő támfalakat az erózió megakadályozására.

„Természet és ember harmóniája itt ez a táj, hazája már évtizedek óta szőlőnek és bornak, amelyben a régiek szerint a kialudt vulkánok tüze ég tovább. Ez itt a Vulkánok Völgye, ahol a talaj és a napfény, a tó víztükre és a mediterrán jellegű éghajlat, az itt élő Emberek szőlő iránti szeretete és szakértelme csodálatosan harmonikus, tüzés, jellegzetes karakterű borok készítését teszi lehetővé. De ahány lanka, domboldal és völgy, annyiféle íz, zamat varázsolja izgalmassá azokat, akik a Balaton-part észak-nyugati szegletében a Vulkánok Völgyének borait megköstölik. Probus római császár és e varázslatos tájat otthonná választó magyarok hagyatéka ez a borvidék, amely túlélte a történelem viharait, a szőlőbe és borba vetett változatlan hittel, odaadással ontja évről évre folyékony aranyát. A hegyoldalak hűs, titokzatos pincéi, a hegyek lábainál megbúvó apró falvak rejtik a „vulkánok aranyát”, s a többi értéket és kincset, amelyet örökül hagytak nekünk a századok. A legenda szerint a történelem előtti időkben, amelyre már csak a mesékből emlékezhetünk, valaha óriások lakták be a tájat, amit a Jóisten is örömeiben teremtett. A rég kihűlt, de máig kecses, méltóságteljes bazaltkúpok hűséges tanúi évmilliók eseményeinek. A borvidék nyugati sarkában vulkáni hegyek vigyázó sora várja, hogy a csúcsra felérő megfáradt vándor tágra nyílt, őszinte szemmel csodálja e mesebeli szegletét a Földnek. Amerre a szem ellát, a természet gigászi harcát szemlélhetjük, a véget nem érő csatát, amit a földtörténet során ezek a vidéken vívtak az elemek. A keleti oldal vöröshomokkő hegyei lágyan simulnak a Balaton partjához, hegylábaikat megmártva a hűsítő vízben. Ma már összhangban él itt hegy és völgy, szőlőtőkékkel borított lanka és a Balaton vize, különleges és sokszínű környezetet teremtve a Badacsonyi Borvidék fáradtságos munkával megtermelt, zamatos borai számára.”

Talaj és klíma -- bazalttufa-sípok, verőfényes napsütés és a Balaton víztükre, mindez együttesen szükséges ahhoz a nektárhoz, amelyben a kihunyt vulkánok tüze ég tovább.

A Badacsonyi Borvidék igazán fajta gazdag szőlőtermő terület. Akad azonban néhány fajta, amely kiemelkedő minőséget, komoly élvezeti értéket mutat. Sőt, olyan kiváló fajta is megtalálható itt, amely sehol másutt a világon nem terem, csak Badacsonyban.

Ez a kivételes hungarikum a tüzés **Kéknyelű**. Ezt a bort ízelve érezzük, hogy a zamatában megbúvó ásványos vulkánikus talajíz harmonikusan simul szép savaihoz. A fajta önmagában, növényként is különleges, hiszen a többi hímnős szőlőfajtaival ellentétben porzó szőlő telepítését igényli. Termesztését a magas minőség és a kis mennyiség miatt mindig is úri háttérben megbúvó porzó szőlőfajta a **Budai Zöld**, amelyet az utóbbi időben több gazda is önálló borként jelenít meg kínálatában; nem véletlenül, hiszen egy kimondottan elegáns, ízében a citrusfélékre emlékeztető, nemes ital nyerhető belőle.

Az **Olaszrizling** a borvidék legelterjedtebb fajtája. A rezeda virágillat, a keserű mandulára emlékeztető nemes utóíz, amely csak a Badacsonyi Borvidéken termett rizling sajátja, örök élményt nyújt, késői szüreteléssel pedig igazi különlegesség, a desszertek méltó kísérője.

A **Szürkebarát** a borvidék zászlós bora. A szőlő a francia Pinot Gris fajta. A Badacsonyban termő bor azonban nem csupán egy a Pinot Gris-k sorában, hanem annak teljesen egyedi változata. Az aranysárga színű, íz- és zamatanyagokban, alkoholban gazdag, olajos nedű méltán vált a borvidék szimbólumává.

A badacsonyi borok jellegzetesen testesek, tüzesek, azaz magas az alkohol- és extrakt-tartalmuk. A borvidék bora-inak jellemzőit a tradicionális borkészítés, az ászokhordós érlelés adja. Ennek ellenére elterjedőben vannak a modern technológiák. A komoly pincészetekben lassan általánossá válik a terméskorlátozás, a hajtás- és fűtválogatás. Néhány pincében már a barique érlelési technológia termékeivel, a reduktív borkészítés módszertanával, az irányított erjesztéssel is foglalkoznak. Ezek az új trendek alapjaiban ugyan nem változtatták meg a borvidék stílusát, de mindenképp színesebbé teszik a kínálatot.

Badacsonyban, a Szent György-hegyen és Csobáncon még ma is áll néhány, a XIX. században épült borház. Badacsonyban a Malatinszky-kúria, az Ibos-kúria, a Szőlészeti és Borászati Kutatóintézet Központja, a Zirci apátság egykori villája, a Kísfaludy-ház, a Szegedy Róza-ház és Eltér kapitány villája. Csobáncon a Tolnay-villa, a Szent György-hegyen a Lessner borház, az Esterházy- és Tarányi-présház mind a régmúltat idézik -- néhány épület közülük méltóképpen rendben tartva, a többi pedig a múlandóság állapotát tükrözve.

A balatoni szőlőművelés fénykorában, a 18-19. században egy korabeli szemtanú, **Eötvös Károly** így írta le a szeme elé táruló látványt:

„Megálltam, mintha lábam gyökeret vert volna. Valami önkéntelen kiáltás jött ajkamra... Sohase álmodtam ilyen szépséget. Sohase láttam, sohase hallottam, sohase olvastam ehhez hasonló tüneményt. Kúpok fénylő orommal,

Balatoni ételek - Bevezetés a balatoni gasztronómiába

A Balatoni vendégfogadásnak már kezdetek óta elválaszthatatlan része a jóízű étel és bor. A régió ételféleségei nagyon változatosak. A tó sokféle **hallal**, a térség erdői a **vadféleségekkel**, a jó talajú kertek a kiváló zamatú **gyümölcsökkel** járulnak hozzá a jó vendégközérzethez. A szakácmesterek munkájára a szorgos szőlősgazdák teszik fel a koronát, akik a fáradságos szőlőművelés eredményét - a híres balatoni borokat teszik asztalunkra.

A tó ételfogásai között elsőbbség illeti meg a halakat, közöttük is a "királyt", a **balatoni fogas süllőt**. Ez a sügérfélék családjába tartozó ragadozó elérheti a 9-10 kg súlyt és a 120 cm hosszúságot is. Húsa hófehér, omlós, szálkátlan, tiszta ízű, nem véletlen, hogy évszázadok óta a menü és étlapok vezető helyét foglalja el. Klasszikus elkészítési módja szerint egyben sütik meg, és valamely semleges ízű körettel tálalják, hogy a fogas egyedülállóan nemes íze érvényesülhessen.

A halételek között külön említést érdemel a **balatoni halászlé**. A klasszikus halászlé írásos említésével az 1800-as években találkozunk először, és éppen a Balatonnál. A régió szakácsai szerint a halászlé akkor a legfiatalabb, ha minél több halfajtából főzik. A sűrű, zamatos, paprikával főtt hal-levesbe többnyire ponty- vagy harcsaszemeket főznek, és tészta nélkül tálalják. Kiegészítője a friss fehér kenyér és egy jófajta környékbeli bor. Több településen ételfőző verseny keretén belül mérik össze tudásukat a halászlé főzésében legjáratosabb mesterek.

A Balatonnál a vadétkeket is érdemes megkóstolni. A Bakony, a Keszthelyi hegység és a Somogyi dombság hatalmas erdeiből, őz, szarvas, vaddisznó, a tágas rétségekből pedig nyúl, fácán, fogoly kerül az éttermek asztalára. Íme egy kis ízelítő: **szarvasszelet** vörösborban, áfonyabefőttel és **burgonyagombóckákkal**, vagy nyúlgerinc vadasan, zsemlegombóccal.

A Balaton egyik neves étele, a **Csáky töltött rostélyos** Balatonfüreden "született meg" a XX. század elején. A füredi Palace Szanatórium ez idő tájt már országos hírnév konyhát vitt, élén Csáky Sándor mesterszakáccsal. Az ő negyedszázados balatoni pályafutásának egyik csúcsa a tojásos lecsóval töltött, tejfölös, paprikás "szaftban" szervírozott marharostélyos, amely rövid idő alatt a tó mellék, majd az ország minden "jobb" vendéglőjének étlapjára felkerült.

Ugyancsak országos hírré tett szert már a **Jókai** személyéhez kötődő különleges **bableves**, amely neves írónk füredi tartózkodása alatt vált kedvenc ételévé.

A tó azonban nem csak "neves" ételekkel szolgál. A népi ételek közül a lángos, a palacsinta, a gyümölcsös rétesek, a tócsi- és prószafélék váltak a vendégek állandó kedvenceivé.

A sült és főzött ételeket kiválóan egészítik ki a Balaton környékén termő gyümölcsök. A kedvező talajösszetétel és a napsütéses órák magas száma elsősorban a csonthéjas gyümölcsöknek ad rendkívül zamatos ízt a régióban. A cseresznye és meggyfélék mellett az őszibarack, a szilva, a ribizli és a málna számít kedvelt helyi gyümölcsdesszertnek. A dió és a mandula főleg a sütemények és kalácsfélék alapanyagát adják.

Az LVI. Országos Vasutas Természetjáró Találkozó részletes programja

Június 24. Szerda

11.00 órától érkezők fogadása, elhelyezés, ismerkedés a környékkel.

18.00 órától vacsora folyamatosan. (minden este)

Megnyitó: 20,00 óra

Vetítés: 21,00-tól kb.22,00-ig

Június 25. csütörtök

Nagytúra: Nagyvázsony – Csicsói eh. – Balatonhenye – Szentbékállá **KÉK túra**

Táv: 21,7 km, szint: 520 m

Indulás: 6,30 (különbusszal), hazautazás: Volánbusszal és vonattal

Túrávezető: Rósa László

Középtúra: „Balatoni körtúra 6. szakasza”: Tihany hajóállomás (P,Z) – Apátság (Z) – Nyársas hegy (Z,S+) – Aranyház-gejzirkúp (P+) – Szürkemarha gulya és a Belső tó (P,PΔ) – Apáti hegy, kilátóhely (PΔ) – Nyereg hegy (jn.) – Sajkod, Németh László emlékház (jn.) – Kövesdi templomrom (jn.) – Aszófő, kerékpárút (jn.) – Örvényes

(Bélyegzés:Tihany hajóállomás és Örvényes. Fotó:Aranyház-gejzirkúp, Szürkemarha gulya és a Belső-tó, Sajkod, Németh László emlékház)

Táv: 13 km, szint: 300 m

Indulás: 7,20 Volán busszal, hazautazás vonattal

Túrávezető: Bérci Ferencné (Erzsi)

Kistúra: Tihany (Apátság, Belsőtó, Aranyház gejzirkúp)

Táv: 6 km, szint 150 m

Indulás: 9,26 vonattal, majd Volán busszal

Túrávezető: Borsos Gábor

Autóbuszos kirándulás: Balaton felvidéki körút Dörgicse (Római kőhid, Templomromok) –Nagyvázsony (Vár, Postamúzeum, szabadtéri néprajzi múzeum) – Monoszló (Hegyes-tű geológiai bemutató, kilátó) – Kővágóórs (Kő-tenger, Templom, Múzeum) – Salföld (Természetvédelmi major vagy kolostorrom) csütörtök, pénteken és szombaton.

Indulás: 8,00 órakor

Túravezető: Reményi Pál

Fakultatív túrák: gyalog és kerékpárral, szakosztályi szervezésben, Balatonfüredi városnézés, Badacsonyi túrák és borkóstolás, strandolás.

Vetítés: 21,00-tól kb.22,00-ig

Június 26. péntek

Nagytúra: „Balatoni körtúra 7. szakasza”: Örvényes (K,L) – Szőlőföld (K,L) – útelágazás (jn.) – Örvényesi Séd (jn.) – műút kereszteződés (jn., Z) – Óreg-hegy (jn.) – Les-hegyoldal (S) – Nagy-Les-hegyoldal, vadles (S) – Becserpuszta, kopjafa (S) – útelágazás (P+) – útkereszteződés (P) – Dörgicsei Boldogasszony templomrom (Jn. P) – útelágazás (P+) – Alsó-major (P+) – Sági erdő, útelágazás (Z) – Csorszai-rét, útelágazás (Z) – 71.sz. műút (jn., kerékpárút) – Zánkafürdő vmh (Bélyegzés: Örvényes, Zánkafürdő vmh. vagy Zánka-Köveskál vá. Fotó: Becserpuszta kopjafa, Dörgicsei Boldogasszony templom)

Táv: 20 km, szint: 210 m.

Indulás vonattal: 6,35, hazautazás vonattal

Túravezető: Bérci Ferencné (Erzsi)

Középtúra: Aszófő – Sajkod – Csúcs-hegy – Gejzírmező – Aranyház gejzirkúp – Tihany – Sajkod - Aszófő

Táv: 15 km, szint: 480 m

Indulás vonattal: 6,35, hazautazás: vonattal

Túravezető: Nagy Ottó

Kistúra: Arács – Koloskavölgy – Koloskaforrás – és vissza

Táv: 8 km, szint: 180 m

Indulás vonattal: 9,31, Hazautazás: vonattal

Túravezető: Csányi István

Autóbuszos kirándulás: Ugyanaz, mint az előző napon

Indulás: 8,00

Túravezető: Reményi Pál

Fakultatív túrák: gyalog és kerékpárral, szakosztályi szervezésben, Balatonfüredi városnézés, Badacsonyi túrák és borkóstolás, strandolás.

Vetélkedő 20.00 órától Vetélkedő témakörei:

- Északi part borai,
- Menetrend szerkesztési feladat,
- Balaton és a Tihanyi-félsziget és vasút-állomások (növények/állatok/emberek, képes totók)
- Feladatok az F1, F2 jelzési és forgalmi utasításból
- Tájékozódási feladat

Június 27. szombat

Nagytúra: Szentbékáll – Káptalantóti – Badacsonytördemic **KÉK túra**

Táv: 23,7 km, szint: 750 m (igény szerint némi rövidítési lehetőség)

Indulás: 6,30 különbusszal, Hazautazás Badacsonytördemicről vonattal.

Túravezető: Rósa László

Nagytúra: „Balatoni körtúra 8. szakasza”: Zánkafürdő vmh. (jn.) – Kis-hegy, útelágazás (K+) – Tagyon-hegy útelágazás (K, KΔ) – Hegyes-tű, kilátóhely (KΔ,K) – Horogi Séd-patak hídja (K) – Tódi-kúti útelágazás (jn.) – Falu erdő, útelágazás (Z) – Nyálas tó (Z) – útelágazás a Küszöb-orra hegyre (jn.) – útelágazás a kilátóhoz (jn.) – Fülöp hegy, Milleniumi kilátó (jn.) – Fülöpi szőlő (jn.) – Révfülöp, felső utca (jn.) – Kővágóórsi műút (S) – útelágazás (SL) – Ecséri templomrom (SL, S+) – útelágazás (jn. Kerékpárút) – Ábrahámhegy vmh.

(Bélyegzés: Zánkafürdő vmh, vagy Zánka-Köveskál vá. Ábrahámhegy vmh. Fotó: Hegyes-tű, geológiai bemutatóhely, Fülöp-hegy, Milleniumi kilátó, Ecséri templomrom)

Táv: 26 km, szint: 350 m

Indulás vonattal: 7,20, Hazautazás: vonattal

Túravezető: Bérci Ferencné (Erzsi)

Középtúra Balatonfüred –Lóczibarlang –Jókai kilátó –Koloskakő – Koloskavölgy -Arács

Táv: 14 km szint: 320 m

Indulás vonattal: 9,30 hazautazás: vonattal

Túravezető: Rábai Péter

Kistúra: Szombaton játékos tájékozódási verseny kezdőknek, és akik csak ki akarják magukat próbálni.

Táv: 12 km

Indulás vonattal: 9,30

Szervező: Szilvási Dénes

Autóbuszos kirándulás: Ugyanaz, mint az előző napon

Indulás: 8,00

Túravezető: Csányi István

Fakultatív túrák: gyalog és kerékpárral, szakosztályi szervezésben, Balatonfüredi városnézés, Badacsonyi túrák és borkóstolás, strandolás. Igény szerint nosztalgia vonatozás.

Balatoni viccek

Aigner Szilárd egy esős nyári napon a Balaton parton bemegy egy presszóba és kér egy forró feketét. Miután a pincér kihozta, belekortyol és megkérdezi a pincért:

- Ez magának forró fekete?
- A pincér kimutat az ablakon és visszakérdez:
- Ez magának száraz, napos idő?

Két rendőr horgászik a Balatonban. Megszólal az egyik:

- Te, nincs még egy úszód ? - Miért ?
- Mert az enyém elmerült.

Egy pasas begipszelt lábbal horgászik a Balaton parton. Arra megy egy másik horgász, kérdi:

- Harapnak a halak?
- Nem, csak elestem.

Két rendor vizibicikli-kölcsönzőt alapít a Balatonon.

Az egyik rendőr bemondja a hangosbeszélőbe:

- 9-es jöjjön ki, lejárt az ideje.

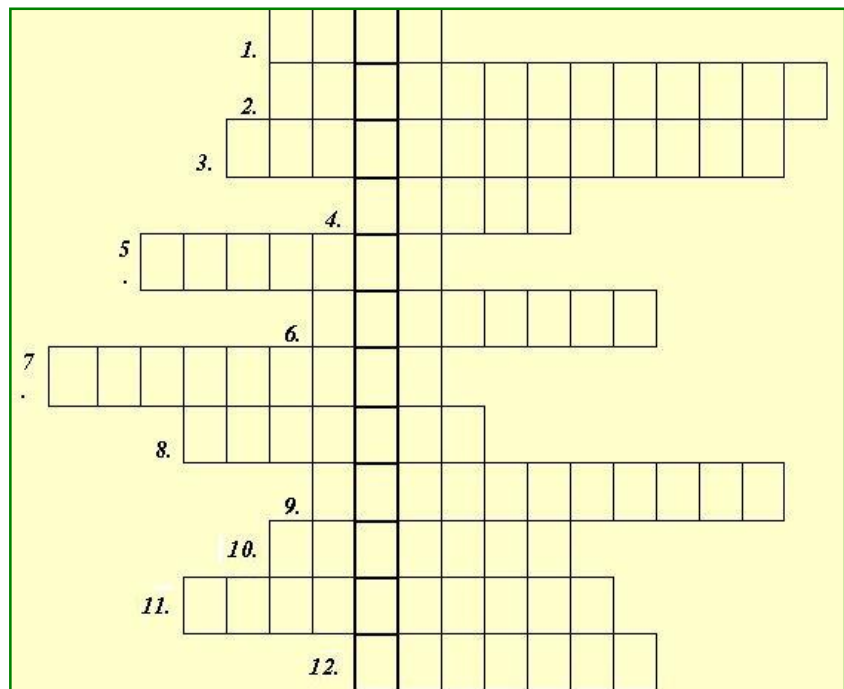
...másik rendőr:

- Te figyelj, hiszen nekünk csak 8 vizibiciklik van.

6-os, 6-os! Csak nincsen valami baj???

A stopposnak megáll egy kocsit az M7-esen. A stoppos beszáll, a vezető elindul és mennek. Egyszer csak észreveszi a stoppos, hogy a sebességmérő elkezd felfelé kúszni, és 180-nál a vezető felesége hátraszól:

- Ne izguljon, a férjem álmában is elvezetné ezen az úton a kocsit, igaz Béla? Béla!

Balatoni vendéglőben

Pincér a vendéghez:

- Ennél az asztalnál egy idős ember ült egy kisfiúval. Nem tudja hova lettek?

- Az idősebbik meghalt, a kisfiú meg én vagyok...

- Mi a különbség a Balaton és az esőkabát között?

- ???

- A Balaton állóvíz, az esőkabát pedig vízálló

A Napozásról

1.A káros UV-sugárzás kiszűréséért felelős gáz, amely összefüggő védőréteget alkot Földünk körül a magasban.

2.Egy emlősökhöz tartozó kisállat, aki "természet alkotta napszemüveget" visel.

3. A növények zöld színtesteiben lejátszódó biokémiai folyamat neve, amely hasznosítja a napenergiát, és oxigént termel.

4.A bőrrák elkerülésére, ill. a korai felismerésére alkalmazható fontos szabály (rövidítés - mozaikszó).

5.A Nap is egy ilyen égítest a világegyetemben.

6.Bőrünkön található elváltozás, amelynek ellenőrzése időnként szükséges. Túlzott napozás hatására kórossá válhat.

7.A tűző napsütés helyett itt tartózkodjunk!

8.A fiatalkori "szürkehályog betegség" elkerülése érdekében kell viselni!

9.Az ózonréteget károsító, az ózont elbontani képes, magas halogén tartalmú kémiai anyagok gyűjtő neve.

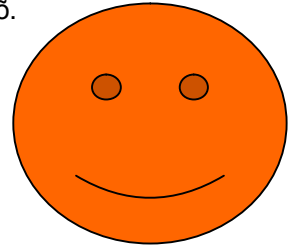
10.Egész életünk során rendelkezésre álló, a napozás okozta károsodások mennyiségét meghatározó, a pénzülből (tőzsdék) is ismert fogalom.

11.Mesebeli figura, aki segített játékosan eligazodni a tudomány és a tanulás világában. Neve egy fontos anyaghoz köthető.

12.Erről van szól a rejtvény !

A megfejtést sehová nem kell beküldeni !

Viszont sokat okosodtál a napozás ügyben J))

Fővényesi Saláta

Számoljon a szavakkal!

Töltse ki a táblázat A és B oszlopát a meghatározások alapján a számozás szerint. Végezze el a kivonást úgy, hogy áthúzza a szópárok azonos betűit. (Pl. kelepel-pele=kel). A maradék három betűt a C oszlopba beírva, majd folyamatosan összeolvasva egy bölcs mondás válik olvashatóvá.

	A	B	C
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			

A oszlop

1. Legendás híró ügetőlovunk. 2. Állatot vízzel ellát. 3. Test nélküli, képzelt lény. 4. Mozart egyik személyneve. 5. Hozzányom. 6. Csak kissé meleg. 7. Rovarak módosult szájszerve. 8. Erőtlen állapotban levő. 9. Bizonyos fokig. 10. Használhatatlanná teszik. 11. Sok népdalt ismerő emberek. 12. Fehér vagy sárga virágú illatos kerti virág. 13. Italt egyetlen kortyolgatva fogyaszt.

B.oszlop

1. A vegyjele Zn. 2. Gödöllői Agrártudományi Egyetem, röviden. 3. ... am See, osztrák városka. 4. Ugyanaz, angolul (SAME). 5. Rangos, előkelő. 6. Település Miskolc közelében. 7. Neves filmrendezőnk (Ferenc). 8. Balti ország lakója. 9. Nem kell több. 10. Vízvezető. 11. A talkedli is ez. 12. Eovfajta köret. 13. Való.

TÚRISTA BESZÓLÁSOK... ÉLETBŐL ELLESVE...

- A Nyuszika fest az erdőben. Arra jön a Medve. Kérdezi: Mit csinálsz Nyuszika? Válasz: Festek. Megint kérdi a Medve: És mit festesz? Megint jön a válasz: Ördögöt. Jön a következő kérdés: És szarva van? Mire a Nyuszi végignézi a festményt és nyugodtan válaszol: Nem, festve"
- A völgyben hallatszó jégkrémes autó hangjára: - Mi ez a hang? A válasz : Egy ritka mecseki madár! Latin nevéen "Family Frost!"
- Most vagyunk valahol, vagy megyünk valamerre?"

- A rövidebb út biztos hosszabb lesz, mint az eredeti! - Akkor miért nem az eredeti úton megyünk? - Mert az kerülő..."
- Nem tudom, hol vagyunk. Lemerült az elem az iránytűmben, a sarkcsillagot meg nem tudom kiválogatni !
- Ha nem lenne rám kicsi ez a bakancs és nem törte volna fel a lábam, akkor pont jó lenne a mérete...
- Otthon maradt a bogrács? Úgysem csináltam még gulyást nyárson..."
- Te még meg sem születtél, amikor én már tudtam, mi a turizmus... - Lehet, de azóta sokat felejtettél..."
- Bírom én a tempót, ha lassan megyünk!"
- Látod előttünk a kilátót? (...térképet lassan megfordít...)... illetve mögöttünk?"
- Van még abból a tea ízű rumból?

Fövényesi Saláta

Táborzárás: 20,00 órákor

Tábortűz: 21,00-tól

ANNO.....

XXV. Országos Vasutas Természetjáró Találkozó Kiliántelep.
1978. június 1-5.

Az Express Ifjúsági táborban került sor e jubileumi találkozóra, melyen 370 fő vett részt. A programban tihanyi gyalogtúrák, esti tábortüzek, valamint kisebb-nagyobb túrák szerepeltek.

a Balaton-felvidékre (Zádorvár és Salföld). Autóbuszos túra volt Nagyvázsonyba és Badacsonyba, továbbá a Koloska völgybe. A találkozó keretében fotópályázatra is sor került, illetve ekkor leplezték le Badacsonytördemic vasútállomásának falán a Kéktúra emléktábláját.

„25 év, 25szakosztály, 25 túra” jelszóval egy díszes kiadvány készült, mely az egész útvonalat bélyegzőkkel ellátva dokumentálja. A rendezvények Rátkai Ferenc és Trencsényi Zsigmond szervező munkáját dicsérik.

XXXV.Országos Vasutas Természetjáró Találkozó Kiliántelep
1988. jún. 17-20.

Az első napon a nagyvázsonyi buszos túrát este zene és tánc követte. A pénteki megnyitó szabad program és szakosztályvezetői megbeszélés, este pedig vetítés és közös szórakozás következett. Szombaton gyalogos, vonatos és autóbuszos túrák voltak. Vasúttal Badacsonytördemicre utazott egy csoport, ahol a badacsonyi túra előtt koszorúzással egybekötött rövid megemlékezést tartottak a vasútállomás falán elhelyezett Kék-túra táblánál. Vasárnap szakosztályi túrákat vezettek Balatonfüred, Tihany, Koloskavölgy, Lóczy-barlang utcélokkal. A találkozó hétfőn délelőtt ért véget. Fényképekkel illusztrált programfüzet és a látóvalók alapos ismertetése dicséri.

